

ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK.

Vidéken és Léván házhoz küldve:

Egy évre . . . 10 kor. — fill.

Hárhórá . . . 5 kor. — fill.

Három órá . . . 2 kor. 50 fill.

Előzetesi pénzek postautóval küldhetők.

Egyes számok 20 fillérért kaphatók a kiadóhivatalban.

BARS.

KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS TARSADALMI HETILAP; EGYSZERSMIND BARSVÁRMEGYE HIVATALOS KÖZLÖNYE.

A kéziratok a szerkesztőséghez: (Zöldkert-utca 33. sz.) küldendők.

Kéziratok vissza nem adatnak.

FELELŐS SZERKESZTŐ: HOLLÓ SÁNDOR.

Megjelen: hetenként egyszer

→ vasárnap reggel. ←

A hirdetések, előzetéseket s a reklamációkat a kiadóhivatalba (Takarék- és Hitelintézet épület) kérjük utasítani.

A LAP KIADÓJA: NYITRAI ÉS TÁRSA.

HIRDETÉSEK

Négyhasábos petit-sor egyszeri közlésért 14 fill. kétszeriért 12 fill., többszöriért 10 fill. fizetendő. Bélyegdíj minden egyes beiktatásér 10 fillér.

Hivatalos hirdetmények

100 szóig 2 kor. 60 fill., azután minden szó 2 fillérével számítatik.

A nyilvterben:

minden négyhasábos garmond-sor díja 30 fillér. Felünk 7 székfőnöki levél-író-irodák, előfizetők, vagy a gyakori hirdetőik tetemes díj kedvezményben részesülnek.

A „Bars“ közönségéhez.

Lapunk mai számával a 26-ik esztendőzt zárjuk le; mely évsorozatnak — huszonhat évi munkálkodásunk kronológikus rendben lefektetett — lapjairól olvashatják majd az utódok Barsvármegyének és városunknak hű történetét; lapozgatják közéletünk életképeit.

A közművelődési és társadalmi irány fejlesztésére vállalkoztunk.

Emellett főtörekvésünk volt, hogy társadalmunk kóros kinövéseit tárgyilagosan ugyan, de kiméltlenül nysegessük.

Teljes szabadelvűséggel törekedtünk a társadalmi és felekezeti béke fentartására, a szeretet és összetartás fejlesztésére.

Ha nem is értünk el törekvésünkben nagy eredményeket, Barsvármegye közönségének tömörülését, összetartását, Léva városának kulturális és közgazdasági fejlődését biztató jelnek tekintjük és örömmel vállalkozunk Barsvármegye jóléte fejlesztésének szempontjából, — jövőben — még erőteljesebb, intenzívebb munka teljesítésére is.

Megtettük a lépéseket a törvényes követelmények megszerzésére, hogy a „Bars“ XXVII-ik évfolyamával a politikai lapok sorába lephessen.

Mi feladatunk megoldásában ezuttal sem vállalkozunk másra, mint lapunk születésében rejlő hivatásunk hű betöltésére.

Célunk a nemzeti kultúra terjesztése mellett vármegyénk és városunk társadalmi életének fejlesztése minden irányban.

Politikai színvallásunk tehát nem azt jelenti, hogy mi a „sajtó nagyhatalmának“ magasztos eszméi által elragadtatva — az országos politika irányítására vállalkozunk; egy vidéki lapnak — mely a politikai hírek beszerzésének

eszközeivel sem rendelkezik — nem is lehet feladata a politikai irányítás.

Mi ezuttal sem lépünk át — rendszerint — vármegyénk határait; Barsvármegye megyéjén belül azonban intenzívebb munkát teljesítünk; vármegyénk társadalmának javára a talajt erőteljesebb művelés alá óhajtjuk venni; a felburjánzó gázt irtjuk kiméltlenül, hogy a nemes hajtásnak fejlődését biztosítsuk.

Az erőteljesebb munka azonban nemcsak a munkaerők felhívását, tömörülését teszi szükségessé, hanem elengedetlen feltétel a szabad tér biztosítása, ahol fegyverünkkel a küzdelmet megvívhatunk.

Politikai lappá leszünk azért, hogy úgy szerkesztőségünk tagjai, mint munkatársaink, vármegyénk nagyközönségének érdekében, lapunk hasábjain szabadon nyilatkozhasanak.

Lapunk politikai iránya a szabad függetlenség, önállóság politikája. Ez felel meg a „Bars“ multjának, amely közel három évtizedes fennállása óta minden irányban független maradt.

A jövőben is megtartjuk függetlenségünket; senkivel, sem hivatalos, sem magán egyénnel szemben lekötöztettek lenni nem akarunk.

Hatalmi és személy-kultuszt nem tűzünk, hanem felvesszük a harcot mindenki ellen szemben, aki Barsvármegye hazafias törekvéssel; aki vármegyénk közönsége többségének akaratával, a közérdekkel ellentétbe helyezkedik.

Lapunk hasábjai tehát a szabad küzdelem harcossai előtt nyitva állanak.

A megyei párt tagjait, kik a közérdek védelmében tömörültek, szívesen üdvözljük, tekintsek magukénak lapunkat, s úgy a nemes ideák felvetésére, eszmecserére, valamint a közérdekű értesülések átvételére használják fel.

Lapunk tehát politikai hitvallásában megerősödve, bizva az erők megújulásában, küzd szerény eszközeivel Barsvármegye és Léva város szeretett közönségének jólétéért tovább.

Azon reményt tápláljuk, hogy a küzdelemben egyesülni fogunk s a közérdek szeretet egybeforrasztja lelkeinket; szívünk mélyéből kívánunk munkatársainknak, barátainknak s lapunk olvasóinak szerencsét és boldog új évet!

Holló Sándor.

Iparunk fejlesztése.

A jövődöntő történet-írója igaz lélekkel nem mondhatja majd azt, hogy a koalíciós kormány vétés nélkül akart aratni. Miniszterei a nyári szünet után, a törvényhozás munkásságának megnyitakor, egész halom törvényjavaslattal állottak elő. A dolog természetét szerint a legtöbb javaslata Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszternek volt. Két dolgot jelent ez a körülmény. Azt, hogy a hosszú szabadelvű kormányzás alatt inkább csak beszélünk gazdasági életünk fejlesztéséről s hogy a cselekvést tovább halogatnunk nem lehet. Régen hirdetik immár, hogy a modern nemzetek ádáz versenyében csak úgy állhatunk meg, politikai függetlenségünk csak vívhatjuk ki, csak akkor helyezkedünk szilárd fundamentumra, ha gazdaságunkat minél függetlenebbé, minél önállóbbá tesszük. Régen tudtuk tehát legnagyobb bajunk, legégetőbb szükségünk konstátálásán. Régen tudtuk dolog, hogy Magyarország minél virágzóbb iparra és kereskedelemre van szüksége. A természet eléggé megáldotta földünket és fajunkat is. Roppant kincs hever Magyarországon gyümölcsözletlenül, csupán azért, mert iparban és kereskedésben elmaradt, mert nincs elég tőkéje, nincs elég tudása s mert ami különben az előrebocsátandókból szükség szerint következik, nincs elég vállalkozó kedve, elég életrevalósága.

Azonban épen most, hogy kormányunk a magyar gazdasági életnek mélyére nézett, kitűnt az is, hogy iparunk és kereskedésünk még sem olyan elmaradott, aminőnek a felületesség, könnyenítés hirdette, van tiszteletreméltó magyar ipar és kereskedés, csak hogy küzd ezernyi-ezer bajjal és bajai olyan természetűek, amelyekkel egymagában állami támogatás nélkül diadalmasan meg nem bírkozhatunk. Azok a javaslatok, amelyeket a kereskedelmi miniszter a törvényhozás elé terjesztett, egytől-egyig azt sürgetik, hogy az állam minden módjában álló eszközzel segítsen a magyar ipar és kereskedés támogatására. Világos, hogy a támogatás áldozatokat kíván; könnyen megérthető az is, hogy egy kis erőmegfeszítést sehogyssem kerülhetünk el. Az áldozat, az erőmegfeszítés azonban rövid időn fog kamatozni. Természeti kincsei nem hevernek továbbra is gyümölcsözletlenül, szükségünket nem kell továbbra is idegenből ellátni, a munkás izmok nem kényszerülnek továbbra is dologtalanul elcsorvadni, s hogy irthon éhen ne vesszenek, nem kell évről-évre ezer, meg ezer magyar embert más világrészbe bocsátanunk.

Még más üdvös fordulatot is remélhetünk a magyar ipar és kereskedés fevirágzásából. Régi és jogos panasz, hogy az intelligencia a hivatalnoki pályákat lepi el, hogy aránytalanul sokan akarják magukat az állam által eltartatni; másfelől, hogy népünk csaknem kizárólagosan az östermelésből kénytelen megélni. Ez a panasz is valóság. A kézzel fogható tünetet azonban kissé felületesen magyaráztuk. A risztokratikus göngnek a modern szellemmel hadi lábba álló maradiságnak vesszük, hogy intelligenciánk ifjabb ivadéka nem tudnak az ipari és kereskedelmi pályákra. Hányszor nem mondtuk el panaszosan, hogy a nyugati országokban ez másként van, hogy ott a történeti arisztokrácia sem irtózik a demokratikus kenyérkereséstől s hogy az milyen és mekkora hasznot hoz a magánosoknak s a köznek

TARCSA.

Milyen oltárt . . .

Milyen oltárt, milyen emléket
Állítsak oszloplal szívembe,
Hogy feledésnek rak homályba
Szemed, orcáid' el ne fedje?

Milyen dalok megélelődt
Akkordja kapjon szárnyra bennem,
Hogy irántad érzett hő szerelmem'
Hűen, valóan kifejezzem?

Vagy milyen könnyet ejtsék érted
A száraz, tikkadt földi rögre
Hogy megérted: napnál tisztábban
Szeretlek téged — mindörökké . . .

Álom.

Néha meglep egy-egy édes álom
Sejtelmes csendes éjjelen,
Vajha ilyenkor ébrednem ne kéne
Sohasem.

Az égbolt tiszta: egy felhő se legyen
Se' távolban, sem a közelben.
Milliom csillag ragyogása mellett
Félem hajló kebled mellettem.
Ez lázas ajkam homlokom csókol
S homlokod pirossá lesz e csóktól . . .
Közöttünk méla-bus a nyugalom;
A májusi lég rózsailatos.
Madárdal hangzik a közel berekbe';
És én csókollak egyre-egyre.

A puha pázsiton a kibukkanó hold
Egymásra névő árnyakat teremt
S a mi árnyékunk is csak ott remeg
A harmatos fűszőnyegen.

Az égbolt tiszta. Te boldogan sóhajtasz:
„Tied vagyok szerelmem, kedvesem.“
Halkan sugom vissza a fűledbe:
„Imádtam, áldott ez a szerelem.“
És eme vallomásra íme

Szelelő suhog a sok bokor között:
Visszazengi százszor és ezerszer
Egymáshoz hajló fejünk fölött:
„Imádtam, áldott ez a szerelem.“

Óh mért nem teljesült ez álom
Soha, soha, amióta élek,
Amióta élni nem tudok,
Csak véled!

Szilárd Vilmos.

Pázmán bajnok.*)

— Irtó: Havas István. —

I.

Az égen a nap már erősen a föld felé
hajlott, és ők ketten, kezüket fogva sétáltak a biboros alkonyi fényben. Az óriási park lombjai csodás ragyogásban égtek, és ők ketten: az ifju meg a leány, úgy festettek ott, mint valami király s királynő a tündérmesében K mondhatatlan édesmagányban voltak, csak hosszú árnyékuk követte őket, hűen, szorosan egymás mellett.

Az ifju bucsuzott szerelmesétől:

— Isten veled, Gyöngyike, bajnoki szavam nem engedi, hogy veled maradjak ebben a bűbajos világban. Küzdeni megyek az Istenért, a hazáért. Szívembe zárom gyönyörű képedet, hű szerelmedet és így velem leszel mindig, mindenütt. Ugy-e, nem hagysz el te sem?

— Csak rád gondolok, Pázmán, mindig rád. Nappal a képzelet, éjjel az álom fogja festeni elém deli képedet. Éoben a kertben fogok járni mindig, a hova annyiszor futottál hozzám. Beszélni fogok veled, halkan, édesen, s érezni fogom, hogy a kezemet

* Mutatvány Havas Istvánnak „Az Irodalom“ c. novellás könyvéből. Ára 3 korona.

néha megfogod. De visszajössz-e igazán? Visszajössz? . . .

— Vissza. Ha elkerülöm a halál nyilát, s épen menekszem a harcból, szárnya nő lelkemnek s az röpit vissza karjaidba. De ha meghalok, akkor is eljövök, hogy egy utolsó tekintettel bucsuzzak el legnagyobb földi boldogságomtól: tőled. Ne féj, ne reszkess, Gyöngyike, nem zavarom meg éjjeli álmodat, mint egy kísértet, hanem egy piros hajnalon szállok el majd ablakod előtt s halkan kétszer megkopogtatom. Kétszer, mert két egybeforrt szív fog akkor elszakadni egymástól — az égi viszontlátásig.

Gyöngyike arcán forró könnyecsek futottak végig s szenvedélyes, szerelmes szókkal tiltakozott a halál ellen.

Épp ekkor érték a lorettoi szűz fehér márványszobra elé, mely ott állott a park lombjai közt. Kristálytisza viz szökött fel előtte, s a szűz lábainál illatos kerti rózsák heverték. A szökőkút vize csöndesen csobogott a fehér medenczébe, olybá tűnt, mintha valami halk imádság lett volna. Ösztönszerűen megálltak, s míg tekintetük megpihent a fehér szobron, mély hallgatásba merültek.

— Nézd, Gyöngyike, — mondta Pázmán, — milyen véletlenül jutottunk mi erre a helyre. Talán ő vezérelt bennünket ide, a kinek máza ez a hófehér szobor. Ő hozott ide, igen, igen, hogy oltalmába, jóságába ajánljalak téged. Oh, hófehér Mária, óh, jószágos lorettoi szűz, ki szereted e fehér rózsákat, a tiszta sziveket, szeresd, oltalmazd az én fehér virágomat is, a ki jóságodra oly méltó! Hártsd el tőle a szenvedést és ne hagyd összeroskadni búbán, bánatban! . . .

Ne hagyd!.. Letérdeltek a puha gyepre mind a ketten. Szép fejükre glóriát font a az alkonyi fény. Csend volt körülözt, csak a távolban halk madárszó hallatszott.

II.

Az ifju elment.

A csaták zivatarában fehér bőre megbarnult, puha, fehér keze eldurvult a kardforgatásban. Suttogó, szerelmi szavak helyett szilaj harci szavakat hallatott, s a ki a bogárnak is szánta az életét, irgelom nélkül kaszabolta a pogány ellenséget. Diadalmorban szeretett uszni s lyenkor Gyöngyikére gondolt, a kit a hófehér szűz oltalmába ajánlt.

Epedve, türelmetlenül várt egy nagy diadalmi napra, ha majd vége lesz minden harcoknak, s győzelmi koszorúval a fején: ott hagyja a kegyetlen harci életet. Szomjuhozott, mint vándor a pusztában, s egy gyönyörű oázisról álmodott.

Sok-sok nap tűnt el már visszajöhetetlenül, de az ellenség még mindig erősen tartotta magát. Oh, hogy szeretne volna kiirtani, lekaszabolni ezt a gyűlölt népet, a ki miatt annyit kellett vesztelnie távol az üdvösségtől. Haragját nem fékezte, s napról-napra újabb vakmerőségekre ragadtatta magát. Felelmet, veszélyt nem ismert. Mint fürgeteg rohanat az ellenség sorára, acélkardja a halál kaszája volt.

De egy napon egyszer csak balsorsa kerekedett felül. A nyilázporban mély sebbel bukott le a lóról s ott maradt a sebesültek és halottak között a csatatéren.

Ő maga nem sokat tudott minderről, csak azt érezte, hogy lebukott, és szállt, szállt, egyre le, nagy sötétségben, s hogy

egyaránt. Egyről azonban következetesen megfellegetünk, amikor panaszkodunk és védoitunk. Elfeleltük megvizsgálni azt, hogy olyanok-e viszonyaink, hogy intelligenciánk ifjabb nemzedékét az ipari és kereskedelmi pályákra vonzhatná a becsületes megélhetés alapos reményiségével? Az az operettbeli elmélkedés, hogy a kishivatalnoknak nincs ugyan semmije, de az legalább bizonyos: nálunk tapasztalati igazság; a más pályák még annyi bizonyossággal sem dicsekedhetnek, mint a nyomoruságos hivatalnok pályája.

Szakasztott módon így vagyunk a néppel is. Tudjuk és hirdetjük, hogy östermeleléből a jelen szaporodás mellett többé meg nem élhetünk; de nem igen mentünk túl a tapasztalati igazság konstatálásán. Nálunk roppant területek vannak, amelyekben a népnek a mezei munkán kívül nincs semmi más kenyérkeresete. A mezei munka nem tart egész esztendőben különben sem fizet-het úgy, hogy keresetéből a családos munkás egész esztendőn át megéljen. Ezeket a bajokon sem segítheti sem fizetés rendezésével, sem a munkabérek emelésével. Egy gyökeres orvossága van csak ennek a bajnak, ha az ember munkásságának, szorgalmának, találékonyságának új pályákat nyitunk. Az ipar és kereskedés tömérdek munkásnak adhat kenyeret.

A kereskedelmi miniszter javaslatainak nagy fontossága éppen a szűkmederben folyó magyar életet sokoldalúvá, mély és széles mederben hömpölygővé akarja átalakítani. Ha az ipar és kereskedés sok embernek tud biztos és becsületes kenyeret adni, megakad az a nagy proletáriátus, amely társadalmunkat elárasztotta s mindjobban elárasztja. A szükségesnél ugyanis sokkal többet panaszkodunk a nyomoruságainkról, ideje már eldugnunk azokat a forrásokat, amelyekből nyomoruságaink táplálkoznak. A kereskedelmi kormány javaslataiban erre látunk komoly törekvést és nagy rávalóságot a maga elé tűzött feladat megoldására. Öszintén kívánjuk, hogy célját minél tökéletesebben valósíthassa meg. Nagy munkát fog végezni ezzel; Magyarországot regenerálni fogja a szó igaz és nemes értelmében.

G. H.

Havas István.

Lévának kulturális, társadalmi hivatása megvan már néhány száz esztendő óta. Valamikor mint a felvidéki bányavárosok kulcsa szerepelt, ma a Garamvölgy vegyes ajku népességére nézve nyitja meg a kultúra és a haladás útjait. A kulcs tehát megvan, csak az idő változott s a modern magyar műveltségnek az eszköze. A vár összeomlott, romjából egy viruló, művelt város kelt életre. Ime, a mesebeli főnix csodás megújodása! E cikk fölül egy név van írva, egy rendkívül erősen kibontakozó, nagyteljesítései fiatal magyar írónak a neve. De mi köze van Havas Istvánnak Lévához! Hát csak annyi, hogy az a csodás kulcs az ő gyermeki lelkét is érintette valamikor, amidőn mint elme iskolás fia átlépte a város kapuját. A szegény feketekelecsényi tanító fia Lévára

már nagyon messze volt. Életnek, fénynek semmi nyoma, a nagy sötétség retentő nebésséggel borult rá, közel volt már hozzá, hogy nem bírja el. Iszonyúan szenvedett.

És milyen sokáig tartott ez!

A kik fölszedték a csatátról, s odaadón ápolták, azt hitték, hogy nem éli túl ezt a napot. Sebei rendkívül nagyok voltak, s a láza még nagyobb. De erős, ifju szervezete győzött, s lassankint magához kezdett térni. A sötétség, mely olyan nyomasztóan nehezedett rá, könnyűlni és oszladozni kezdett. Az első halavány sugar láttára mélyen föllelegzett; ez volt öntudatra ébredésének első mozzanata. Most már sejteni kezdte, hogy él. Később már hangokat is hallott, többször érezte, hogy a homlokát egy puha kéz érinti.

Mikor először nyitotta ki a szemét: egy gyönyörű, fiatal leány alakját pillantotta meg ágyánál. Nem ismerte. Sohasem látta. De hamar belefáradt, ismét lehunyta a szemét, s aludt tovább. Hogy másnap újra fölébredt, erősebb volt, s halkán szólni is tudott:

- Ki vagy te, szép leány?
- Az ápolód, szegény bajnok.
- Beteg voltam?
- Voltál, de már túl vagy a bajon.
- Nem bírok fölkelni, ideláncoltatok?
- Nem, csak gyöngye vagy még.
- Fogságban vagytok?
- Igen, az én fogságomban, a mig beteg vagy; azután szabad leszel megint, elmehetsz...
- Tüled!...

(Folyt. köv.)

ment a tudomány forrás-vizéből az első kortyot meginni. S hogy jó helyre ment és hogy tisztá a vizet ivott: bizonyítja az a tüzes, lobogó magyar lélek, amelyből immár mint elsőrangú magyar író fakasztja szebbnél-szebb dolgaiat.

A gyakorló elvégzése után a piaristák gimnáziumába ment a onnan az állami tanítóképzőbe. Nem akart más lenni: csak tanító s tiszta jeles középiskolai bizonyítvánnyal boldogan sietett az öreg preparandia tisztos küszöbét átlépni. A magyar irodalom tanára akkor itt Holló Sándor volt, a ki csakhamar észrevette a kiváló tehetségu növendéket s mindvégig jóindulatával, szeretetével pártfogolta. A képző kitűnő elvégzése után az ő ajánlatára ment a Galgóczy-családkhoz nevelőnek a tizennyolc éves Havas István. Ebben az időben jelentek meg első irodalmi dolgozatai a Budapesti Hírlapban, az Új Időkben, a Vasárnapi Ujságban, a Magyarországon és természetesen a Barsban is. Szép kezdet, aki itt kezdheti: jó reményekre jogosít.

S közben a pedagógiai hivatásáról sem feledkezett meg, a tanügyi szaklapok egymásután hozták cikkeiit. Három évi nevelősködé után a főváros akkori tanügyi tanácsosa: Rózsavölgyi Gyula hívja meg fővárosi tanítóknak 1895-ben. Azóta Havas itt él az irodalom és művészet középpontjában. Sok verse, elbeszélése, regénye jelenik meg nap-nap után az ujságokban, nevét szeretettel említi a magyar olvasóközönség, irodalmi munkáit pedig rohamosan elkaphodják.

A kormány tanfelügyelőséggel akarta kitüntetni, de ő szerényen megkösönte a fényes hivatalt, tanító akar csak maradni. A gyermek búbajos, tiszta lelke van legközelebb az ő nemes lelkéhez. Ezt bizonyítja az En Ujságom és a Magyar Lányok havójain megjeleő gyermekei, amelyek Pósa Lajos munkái után az egyetlen, igaz gyermekversek. Olvasó- és szavalókönyvek telve vannak már veők.

Hogy Havas Istvánról most megemlékezünk, annak kettős nagy sikere az oka, amely a legközelebb lefolyt időben érte. Az első: Pósa Lajossal egyetemben szerkesztett olvasókönyvek (5 kötet) nagy sikere, melyet az ország első törvényhatóságának Budapestnek kitüntető pályadíját nyerte el. Pedig olyan nagy nevek versenyeztek vele a pálmáért, mint: Alexander Bernát, Benedek Elek, stb. A főváros hatvan ezer tanítóes gyermeke tanítja az ő könyveiből: mi a szép, a jó, a magasztos. Es micoda nyelv, milyen szintista magyarság az, amelyen ez az olvasókönyv megszólal! Láva nemes, egyszerű magyarsága, ime, miképen lesz tényezője az ország fővárosának egész nevelő tanításában. S mennyi meg ezenkívül a vidéki gyermekek száma, akik szintén ebből a könyvből merítik legelső és legmaradandóbb lelki benyomásait.

A második sikere egy vaskos novellás könyvnek: *Az ivadék*-nak a megjelenése. Husz elbeszélés van itt összegyűjtve, amelyek a következő főcíme alá sorakoznak: I. Bujdosók. Itt van az *Ivadék*, egy bájos novella, a magyar faj felszívó erejének rajzolása egy olyan miliőben, amelyen a gyászos Bachkorszak volt. A *Mária* szinten egy bujdosó életéből van véve s a legpoétikusabb nyelven megírva. II. A *Legendák*. A költői invenciónak gyöngyei a *Pázmán bajnok* is, meg az *Ördög* is. Tartalmukat bájos adni, azok csak a maguk egészében gyönyörűek. III. *Falusi történetek*. Ebben a részben négy elbeszélés van: a falu illata, romantikája, átlátásó tiszta levegője leng bennök elenk. Szinte nehéz, lehetetlen eldönteni, hogy melyik a szebbik. IV. *Alakok*. Ide sorozta az író a társadalmi életből vett alakjainak azéles világos ecseteléssel megfestett érdekes alakjait. Milyen változatosság a tárgyban, milyen könnyed, mily szelimes előadás, milyen tiszta, csengő nyelvezet! *Rákosi Jenő*, a magyar irodalom legerdekesebb elő alakja, azt mondja ezekről az elbeszélésekről, hogy benyomunak az emlékezetbe s ott maradnak és ott élnek tovább. Pedig nincs rajtuk semmi címoma, nem kiáltoznak a hangjukkal, csak élnek. És ez az igazi elbeszélő ereje.

Havas István előtt, mint író előtt, nyitva már az ut a parnasszusra. Erős tenetsége ugy kibontotta már szárnyait, s ugy neai lendült a repülésnek, hogy meg sok-sok gyönyörűséggel fogja beolteni a magyar olvasóközönség lelkét. Az a fény, mely feleje sugároz, Lévát is magasztalja, a kulcsos várost, a haladás bár kicsiny, de gazdag Babilonját. S írónk szeretettel is rajzolja az ő kedves városát. (*Koncz Márton* c. újsáagi elbeszélésében s *Törelen Uton* c. tavaly megjelent igen szép regényében.) Még fiatal ember, s ha majdan a hozzáfűzött reményeket mind beváltja, úszkén fogja emiégezni a baka. De a babérból egy levél mindig Lévának fog jutni.

Sz. G. dr.

*) Kapható *Nyitrai és Társa* könyvkereskedésben Léván. Ara 3 korona.

A „Barsvármegyei Népművelők Egyesületének rendkívüli közgyűlése.

Megyénk tanítói f. hó 22-én gyűltek össze a városbáz nagyteremben, hogy állást foglaljanak a tanítószag kedélyét izgatottságban tartó fizetésrendezési ügyben, tekintve a nehéz megélhetési viszonyokat, s attól való aggodalomban, hogy valami levegőben függő létszámemelés eme minden jórt lelkesedő

kormányt elsöpri, mielőtt a tanítószagnak ellenzéki korokban tett *öszinte* ígérteét bevaltotta volna. A közgyűlésen résztvett mindvégig Ifj. Madarász József, városunk orsz. képviselője, dr. Hámos Péter kir. tanfelügyelő, Köveskúti Jenő tanítóképzőintézeti igazgató.

A közgyűlés lefolyása a következő volt: Előlk Végh István hazafias szellemtől áthatott gyönyörű szép beszédben nyitotta meg a gyűlést, melyben ismertette a fizetésrendezés történetét. Egyben a nagyszámúban megjelent tanítószag élénk éljenzése közt üdvözölte dr. Hámos Péter megyénk érdekekben gazdag kir. tanfelügyelőjét, aki 10 éve van megyénk tanügyének élén, s vezetése alatt a kulturális előhaladás oly szép fokra emelkedett. Az ünnepeit hazafias, remek beszédben köszönte meg megyéje tanítószagának a nem várt ovációt. Ezután áttért a közgyűlés a *tanítói fizetés rendezés ügyére*, melyhez hozzászóltak *Moszary János* ar-maróti tanító, *Kriek Jenő* képzőintézeti tanár, ki az iskolafentartóktól nagyobb áldozatkésziséget kért, *Missik István* újbányai tanító, ki az igazgató uszteletdíjak rendezését sürgeti és *Bányai Ferenc*, lévai tanító, ki hosszabb beszéd kiseretében bonckés alá vette a Neptanítók lapjában közzétett fizetésrendezési tervezetet, a melynek kapcsán az általa előterjesztett következő határozati javaslatat közlekedéssel fogadta el: 1. A tanítóegyesület a VI. egyetemes tanítógyűlésnek a tanítói fizetés rendezés ügyben hozott határozata alapján áll. 2. A tanítói fizetések tekintet nélkül az iskola jellegére, egyenlők legyenek, ugyszintén a korpótlék is, amely 6 ötdéves 200—200 koronában állapítandó meg. Ha azonban ez ezidő szerint bármely akadályba ütköznek, a legutolsó 2 kor. pótlék legyen 100—100 kor., a 4 első 200—200 korona. 3. A *felekezeti és községi tanítóknak* törvény u jaiu bizosítások a helyi viszonyoknak megfelelő lakás vagy lakber. 4. Az állami tanítóknak a más jellegű iskoláknál eltöltött évei a fizetésbe tudásának bc. 5. A megalkotandó törvény 1907. január 1-én lépjen életbe s legkésőbb 10 év muva revizió alá kerüljön. 6. A kántori és egy-b bármely díjazások a tanítói fizetések minimumának megállapításánál figyelmen kívül hagyassanak. 7. Az egyesület e határozati javaslat értelmében kurvenyleg járuljon a törvényhozás elé, amelynek hatása támogatására megyénk országos képviselői felelősek. A javaslathoz hozzászólt még *Kiss Gyula* lévai tanító. Mielőtt a javaslat elfogadtatott, ifj. *Madarász József* képviselőnk, ki a Neptanítók lapjában közzét tervezetet ezidőig nem ismerté, biztositotta a tanítószag gr. Apponyi miniszternek a tanítószag irant erzett meleg érzelmeiről, egyben kijelentette, hogy a tervbe vett törvényjavaslat egészen más, a tanítószag ügyeit igazán felelő pontozatokat fog tartalmazni, mint a N. L.-ben megjelent tervezet, a mely gr. Apponyi intencióival ép ellentétben van s melynek szerzői a még mindég a régi rendszer hibeiből származó miniszteri hivatalnokok.

Miután *Bányai Ferenc* javaslata *Kriek Jenő*, *Missik István* és *Végh István* pótló javaslataikkal egyhangulag közlekedéssel elfogadtatott, *Missik István* előadása alapján a tanítók gyűlékezete elhatározta, hogy a központi agitacionális bizottság költségeihez szivesen hozzájárul, s a tanítószag ügyeinek mindenkör napirenden való tartására javasolja, hogy minden tanító egyesület a központi bizottságha értekezés és megbeszélés céljából a szükséghez képest jöjjön össze s legmesszebb menő agitációt fejtsen ki, persze soha sem feledve, hogy a tanítói tekintély csorbát ne szenvedjen.

Az indítványok beható tárgyalása után a jobb jövő reményében a tanítószag búját *Demjén Jenő* teitett asztalánál parkodott feledni. Adja Isten, hogy ép a magyar állami kultúra, ugy a régen sujtott nemzet napjamosai s az általok neveit növendékek érdekében a tanítók eme vállvetett fáradozása mielőbb teljes sikerrel végaödjék.

Jelenvolt.

Felhívás, földbirtokosaink és bér-lőinkhez! *Tavaszi és aratási munkások megszerzése kérdésében szocialisták izgatása folytán munkásaink sokhelyen nem akarnak szerződni, ennőifogva idegen munkások megszerzéséről kell gondoskodnunk, de csak ott, hol arra nagy szükség van.*

A galíciai munkások megszerzésére vonatkozólag a következőket közölhetem: Ha id-jében, tehát január hóban a munkásokat megrendő hetjük, akkor esetleg 40-50 ezer munkást is szerezhettük, reszint egy megbízható közvetítő utjan, aki kauciót tett le, reszint a tartományi munkaszövetítő hivatal utján. Uőboiak szivesebben irányítanak a munkásokat ide, mint Nemetországba — tekintettel az ottani lengyel gyűlöletre. Ha ezt úgyesen felhasználjuk, munkásszükségletünket állandóan Galiciából fedezhetjük. — Minden közvetített munkas után, közvetítési díj fejében 5 korona lesz fizetendő. A munkabérek a következők: *Ferizsna* a szikaszával is tudnak dolgozni áprilistól aratásig 22 korona, aratás idején hat hetig 25 korona, aratás után, őszig 22 korona. Asszonyok 20 korona, 23 korona, illetve 20 korona ugyan ezen időszakokra. Erőse legények a kik már kaszálni is tudnak, továbbá lányok ugyan azon díjazást kapják, mint az asszonyok. Ha szerződés kötés napszámbrre szől, ugy a napszám a férfiaknál aratásig ez ara-

tás után 1 korona 50 fillér, aratás idején 2 korona, asszonyoknál tavasszal, ősszel 1 korona, aratás idején 1 korona 50 fillér, legények, lányok tavasszal, ősszel 80 fillér, aratás idején 1 korona 20 fillér.

De mindezen munkabérekhez ellátás is adandó, a mely a következő: Naponként $\frac{1}{2}$ liter tej, vagy 1 liter lefőlőzött tej, továbbá hetenként, fejenként 5 kgr. kenyér, 1 kgr. köleskása, $\frac{1}{2}$ kgr. borsó, $\frac{1}{4}$ kgr. liszt, $\frac{1}{4}$ kgr. hus, $\frac{1}{2}$ kgr. disznózsir, 25 kgr. burgonya és a szükséges só. A kinek csak aratása van szüksége, ugy június hó 20-tól munkásra van szüksége, legkésőbb július hó 25 ig szerződhető munkások minden kat. hold után 12 koronát kapnak deputátum nélkül, deputátummal 10 koronát. — Marokrakók aratógépnél 6, illetve 5 koronát, kévektől 5, illetve 4 koronát kapnak. A munkások legszivesebben deputátummal szerződnek. Minden 100 emberhez 1 munkafelügyelő tartatik, aki maga nem nem dolgozik, 4 korona napszámot kap.

Ezen munkabérek, ki véve az aratási szakmány béreket a végleges szerződés kötésrel tekintettel Nemetország nagy konkurenciájára, valamivel emelkedhetnek, annál többel minél később köjűk a szerződéseket.

Felekérem az érdekeit közönséget, hogy január hó 7-ig gyűjse be az adatokat a szükséges munkásokra vonatkozólag, és pedig, hogy melyik gazdaságnak, hány férfi, hány nő-, munkásra van szüksége, esetleg hány pár arató munkásra és mennyi időre. Legjobb, ha az illető birtokosok maguk jönnek el, vagy meghatalmazottat küldenek, a ki január hó 7-ig munkaszükségletet utótelezőleg be nem jelenti, annak munkát nem közvetítünk.

Nagykátina, 1906. december hó 27-én,

E nökség megbízásából:
Levatic László
utkár.

Különfélék.

— **A Bars politikai lapja** lesz. Lapunk szerkesztője képesekett tett, hogy lapunk politikai lapja alkettassék át. — Lapunk irányára csak annyiban változik, amennyiben munkatársaink nem lesznek szorosan kötve azon határhoz, amelynek érintése a cikknek már po itikai jelleget kölcsönöz. Tert nyitunk az erőtejjesebb, politikai közleményeknek is, vonatkozással Barsvármegye viszonyaira. Lapunk politikai irányára a szabad független-égi politika, me y a magyar birodalom teljes önállóságára veszerel. Ezelőre a lap élén mint főszervező lapunk eddigi szerkesztője marad; felelős szerkesztő pedig a lap egyik kipróbált belső munkatársa leszén.

— **Gazdag műkiállításokról** vettünk hírt az ősz folyamán: a képzőművészeti események érdekes leírásaiban örömiünkre szolgált a napi lapok hírében egy-egy ismerős fiatal művésznek sikereiről nyerni értesülést. Kétszeres örömet szerez, hogy vármegyénk fiának haladásáról, művészetének fokozódó fejlődéséről nagy elismeréssel tájékozunk a napi lapok hársábjain kivétel nélkül. Két fiatal festőt emeltek az ősz kiállítás alkalmával: *Királyfalvy Károlyt* és *Acs Ferencet*. *Királyfalvy* feltűnt *Alkonyat*, *Matyóház*, *Tisza*, *Falusi utcavámszlet*-ével; kiemelik a művészeknek artisztikus hatásait, a kompozíció szigorúságát, a rajz korrekt tisztaságát; azt mondja végül a kritikus, hogy: „a kis kiállítást bátran át lehetne vinni a Múcsarnokba, sőt ki lehetne cserélni szivesen egyik-másik szobával; nem a fiatal művészek, de a Múcsarnok nyerne a cserével.” — Gratulálunk az általánc elismerés ez valóban felemelő megnyilatkozásához. Barsvármegye közönségének nagy örömet okoz szüülöttünk művészetének elismerése; s rajta vagyunk, hogy művészetének emeléséhez hozzájáruljunk, művészetének fényében gyönyörködhessünk.

— **Megyebizottsági tagválasztás** volt folyó hó 27-én városunkban. Tudvalevőleg dr. *Frommer Ignác* ho ye volt betöltendő, aki ezenutal ma n viriasta vesz részt a törvényhatósági közgyűléseken. A választást *Csekey Vilmos* ügyved vezette. Beadatott összesen 162 szavazat, ebből *Tokody István* nra esett 116-, s így *Tokody István* rom. kath. káptortanító választott meg a lévai első törvényhatósági választó kerületben bizottsági tagnak.

— **A lévai kath. kör** saját helyiségében az 1906. év lezártaival tagjai szorakoztatására — szini előadással egybekötött Szilveszter estélyt rendez. Az estély műsora: I. Ipolyka. Egy felvonásos vigjáték. *Ira Desző József*, S emélyek: 1. *Bároni Elemér Kovács József*, 2. *Malvin neje Jánosy Janka* k. a. 3. *Tuzosiné Malvin anyja Kozma Erzsike* k. a. 4. *Böngér könyvsziadó Sztopka Lajos*, 5. *B. n. ke napidijas Halabuk Kalman*, 6. *Lina szobalány Kozma Vilma* k. a. — II. *Levél vig monológ*. E. óadja *Kozma Vilma* k. a. — III. *Hegedű solo*, zongora kíséret mellett. E. óadja *Macsek M. c. k. a.* — IV. *Szilveszter ej*. Egy telvonásos énekes korcsmai jelenet. Személyek: korcsmáros *Bella Anai*, Parasztok: *Minarovich Sándor*, *Halabuk Kalman*, *Petrás István*, *Diakok: Kovács József*, *Lacsko László*, *Szemesek: Lutovszky Károly*, *Sógor Lajos*, *Rudó Sztopka Lajos*, *Csagany Valkovits Sándor*, *Babus Valasik Jozsef*, *Szelelemek*. Músor után minden tag indítványozhat mulattató társas játékot. Belápu díj személyenként 50 fillér. Felülizetésekk köszönettel fogadtatnak. Minden tag fel van jogosítva, hogy vendégeket hozhat magával. Kezdeté fél 9 órakor,

A „Stefánia“ árvaházat fentartó lévai nőegylet most bocsátott ki 1000 darab meghívót a helybeli Oroszlán szálloda üzemében 1907 évi január hó 12-én táncmulatsággal összekötött — a lévai előkelő társadalom több kiváló hölgye és férfa által az árvaház javára előadandó „A végrehajtó“ vizjáték, és „Egy baleset“ párbeszéddel díszített estélyere. A nagyérdemű közönség mely érdeklődése fényessé fogja az estélyt avatni és érvényesülni fog tényleg a két jelmondat: „Nemzetünk, országunk, magyar fajunk meg kívánják azt, hogy mindnyájan azívünkön hordjuk a gyermekek sorsát.“ „Ha van szeretet, melyen keresztül nyílal a rokonszorgat mély fájdalom, úgy az nem illethet elsősorban más, mint a szerencsétlen, az elhagyott, az ártatlanul szenvedő gyermeket.“ Meghívót azoknak, kik tévedésből nem kaptak, készséggel küld az egylet titkára.

Eljegyzés. Bartos István fővárosi tanító, városunk ezüdtte karácsony ünnepén tartotta eljegyzését Göntzy Gizollával, Göntzy Lipót Kassa vá. os kiadóhivatal főnökének kedves leányával.

A Léva Vidéki Róm. Kath. Népevelők Egyesülete a papság es társaság részére 1907 évi január hó 7-én, délelő 10 órakor, Léván a Kath. kör helyiségében **szociális előadásokat** rendez, amelyeket a szociális kérdésekkel foglalkozó országgyűlési képviselők és más kiváló szociológusok fognak megtartani. — Ezen előadásokra az egyesület tagjai vendégeket is hozhatnak magukkal. Az előadásokat az egyesület rendkívüli közgyűlése fogja követni; ennek tárgyai: 1. A tanítói fizetés rendezésének kérdése. 2. Folyó ügyek.

A Stefánia árvaház karácsony-estéje ez idén volt a huszonötödik. A kis árvák az alkalommal a szokotnál is nagyobb fényvel áldoztak annak a szeretetnek, mely nekik meleg ruhát, családi tűzhelyet és áldozatos nevelőket ad. Annak a szeretetnek, a melyet az emberré tett Isten hozott a földre, a mely oly lágyan szól; de szíveikig hat: „Engedjétek a kisdedeket hozzám jönni!“ A Gracchusok anyjának önzetével mutat-hattak nőegyletünk hölgyei az aranyos picikékre, kiknek a szavát nem értették; de a szép lelküket az ajkukon láttuk. A „Karácsonyi álom“ című gyermekszínművet adták elő az irgalmas nővérek intézetének nagy termében. Bábonyosodott, hogy még az a terem is kicsiny azoknak a befogadá-sára, a kik az árvákat szeretik. A családias, kedves ünnepséget Báthy László prépost-lelkész, nőegyleti rendező tag megindító, lelkesítő rövid beszéde fejezte be. S az elhintett magvak nemes szívekbe hullottak.

Kittenberger Kálmán folyó hó 28-án szült hajóra Triesztben, újra Afrika felé. Ezúttal a még teljesen szabad és független Danakilok vagy Afrok földjén (Abesz-színia mellett) fogja végezni természetrajzi és etnografiai gyűjtéseit, külföldi figyelemmel a madarak és rovarok világára. A számtalan nehézség, veszedelem, kultúra is viszonyaink mostohasága mind nem volt képes visszatartani a természetet rajongó, elszánt fiatal-embert; alighogy a sulyos tropikus beteg-ségek utóbjait úgy-ahogy kiheverte, nem volt maradása, vonzot a már ismert tropusi természet gazdag, bár veszedelmekkel teljes országa. Ezen utja különben rövid lesz, már október hóban uthon kell lennie, hogy katonai kötelezettségének eleget tegyen.

A lévai kaszinóról sok szó esett már; szó beszéd tárgya lesz már ma holnap, mint a nagypipaju és kevés dohányu „ember története“. Legújabb eseménye csak abból áll, hogy a közelgő évzárattal együtt — mint minden esztendőben — közrebocsáják, hogy végre bebiztosították a kaszinó számát, hogy a helyettes jegyző volt kénytelen a választ-mányt egybehívni; itt azután annak rendje módja szerint összehívták a szekeret, meg-kegyelgették a mos csu-zik, csikorog lejjebb, tovább! — (B.—t.).

Esküvő. Dr. Adorján József kir. ügyész Magyar-Ovárról folyó hó 23-án Losoncon egybekelt Lukács Elza kisasszonnyal.

Karácsonyi estély. A lévai iparos olvasókör nagyon szépen sikerült karácsonyi estélyt rendezett Karácsony második ünne-pén este az Oroszlán szállóban, a mely le-bontás előtt valószerűleg utolszor látott ily szép vendégkioszorut rozoga falai között. A szép előadás nagy élvezetet szerzett a meg-jelent közönségnek. A műsort Tóth István tanító vezette mellett a műkedvelők vegyes-kara nyitotta meg a Cserebogár és kinek nincsen szeretője című régi dalok eléneklé-sével. A karmester dícséretére váló, szépen betanult vegyes kart zajosn megtapsolták. Ezután Stugel Vilma adta elő a Modern leány című monológot. Energius, bátor előadása nagy tetszést aratott. Utána kivá-lóan szép rutinra valló előadásban mutatta be Binét Jenő Jókai Mórnek A lengyelek fehér asszonya című költeményét. Majd dr. Vicsok Ferencz olvasta fel az iparos világból vett csevegését, melynek érdekessége mind-végig lebilincselte a hallgatóság figyelmét. Zajos tapsal jutalmazta a közönség az igazán szép és élvezetes előadást. Ennek végzetével Juhász Margit és Kreko Vilma adták elő Erdélyi páros jelenetét, a náthát. Tőrekvő játékkal megérdemelt elismerésben része-

sültek. Ezután nagy hatással ritka szép csengő hangján énekelte Korpás Erzsike több szép, magyar népdalt érzéssel Lauffer Mariska dískréti cimbalomkísérete mellett. Annnyira megnyerték a közönség tetszését, hogy meg kellett toldaniok a műsort egy újabb dallal. Ezután a Szobaleány című viz-játékot adták elő Krizsányi Vilma, Nyiredy Mariska, Stugel Vilma, Binét Jenő és Du-bóvicski János. A szép összevágó előadás, az előadók fesztelten, természetesen játéka széppé tették a darabnak még gyengébb részeit is. Általános tetszést arattak mindnyájan. Ugyan-csak köztetszés kísérte Korpás István ezután következő, erős bariton hangon énekelte régi magyar nótáit. Nagy hatással szavalta ez után Faragó Róza Tarkányinak a Mohácsi temetés című költeményét. A kisasszony, a ki mint a drámai költemények egyik hiva-tott előadóját ismerjük, ezúttal is a közön-ség szíveig hatolt a költemény minden szép-ségét kifejező előadásával. Méltó pendatja volt ezen előadásnak a Rákóczi kesergő, melyet dr. Kersék János adott elő. A szép műsort vegyeskar a bujdosók énekével fejezte be, tároगतó és harmónium kíséret mellett. A műsor után a fiatalság tánczra perdült, de meg az öregek is eljárták a lassu magyart. Még a pirkadó hajnal ott találta együtt a barátságosan, fesztellenül mulató vendégeket.

Szociális kurzus. Említettük már a mult számunkban, hogy a „Lévai Kath. Kör“ egy a város közönsége részére, mint környékünk népevelők részére szociális kurzusokat rendez. Sijnálattal kell jelente-nünk, hogy a havazás következtében beállt forgalmi akadályok miatt csak a terv egyik része sikerült. A mához egy hétre tervezett előadások valamivel később lesznek meg. A vidéki népevelők részére az előadások az akadályok dacára is a hirdetett időben, 1907. jan. 7-én, d. e. 10 órakor, a Kath. kör. helyiségében megtartatnak. Kívánatos volna, hogy a modern eszmék vonzóköreiből senki magát ki ne vonja.

A Lévai Kath. Legényegyesü-let a legszebb virágzásnak indult. Saját helyiségében állandó színpadja van és állandó nemes szórakozást fog nyújtani városunk közönségének. A karácsonyi ünnepeket pász-torjátékkal ünnepelték meg. „A bün bünte-tését“ adták elő nagy ügyességgel 25-én és 26-án este; mindkét alkalommal telt ház előtt. Különösen szépen alakított a fővamos, Bella László. Ugyezenajátzottak még Bócsik János, Palkovics Bálint és Mészáros József. A többi szereplők is megérdemlik a dícsé-retünket. Vidinszky Géának pedig, a ki nagy fáradsággal rendezte a pásztorjátékot, kívánjuk, hogy sokáig arassa babérjait a műkedvelői csoport élén. Ajánlatos volna, ha a pásztorjátékot az iskolás-gyermekek részére megismélték az egyesület.

Ujévi üdvözetek megváltása. Az ujévi üdvözetlet a lévai casinói asztal-társaság ivén a „Bars“ mult számában közölt urakon kívül még megváltották: Weisz Mór, Bányi Endre, Földes Sándor, Medveczky Sándor, Dereánó Vilmos, Köveskúti Jenő.

A pozsonyi kir. itélőtáblai elnök nyugdíjazása. Lehoczky Kálmán v. b. t. t. kir. itélőtáblai elnököt 6 Felsőge a gondnok kérelmére évi 14.000 koronával nyugdíjazta. A nyáron agyszélhűdés érte, a szóta elméje meggyengült. Neje előbb gondnokság alá helyeztetését, később nyugdíjaztatását kérte. Nagyon derék humanus és érdemduz férfiú válik meg így a közelettől, melyben 50 évi szolgálata alatt élénk részt vett. Helyét a pozsonyi kir. főügyész Kray István fogja betölteni, a öbbi állásra pedig, hir szerint, a rózsahegy kir. törvényszék elnöke Chudovszki Géza fog kineveztetni.

Pásztorjáték Zselizén. Kis-karácsony ünnepén Zselizén karácsonyi pásztor-játékot adták elő az iskolások. Ez alkalom-mal a „Betlehemi baktér“ című 3 felvonásos pásztorjáték került színre. Színhely az iskola volt. A színpad igen stylerzerűen volt kiállítva; ragyogó csillagokkal feldíszítve. Az előadás jól összevágott. A szereplők közül különösen a címszerep játszója szép sikert aratott. Az énekeszámokat zongora kíséret mellett éne-kelték. A rendezésért és az egész kezdemé-nyezésért Korács István kaplánt, a darab betanításáért Dely István tanítót illeti meg a habér, kik a valóban nehéz munkát sikerrel végezték. A közönség oly szép számmal jelent meg, hogy a különben tágas iskolaterem szűknek bizonyult. Az előadás tiszta jóvedelme az alapítandó iskolai könyvtáralap alapjául szolgál. Az előadást ma (vasárnap) megismélték.

Fehér karácsony. Annyira fehér, hogy már fehérebb nem is lehet. Vastagon lepett be a hó mindent, és még úgy látszik, hogy nincs vége a havazásnak. Jó szánat is van már; vigan csilingelnek a szánok az országuton. Ami jó odakünn, baj idebenn a városban: a vastag hóréteg nagy akadály a az utcai járás-kelésnek, különösen az átjárókon, ahol az utcaseprők elfelejtették a havat eltakarítani. Így a sétátoeren keresztül a közönségnek, apró gyermekeknek kell ki-taposniok az utat a magas hóban, amelyből a fülük sem látszik ki. Ajánljuk a hatóság szives figyelmébe.

A magyar konzul a külföldön. Dr. Kersék János ügyvéd, lapunk munkatársa a mult hetekben egy szerződést kötött aláírás végett egy Északamerikában lakó ügyfelének. A szerződés e héten érkezett vissza, rajta az aláírás, melyet az északame-

rikai egyesült államok Barkesviller hítes köz-jegyzője kifogástalan magyar nyelven hite-lesített, míg a közjegyző aláírását Todorovics magyar-osztrák konzul ékes német nyelven igazolta. Ehhez csakugyan nem kell kom-mentár.

A Divat Szalon XX. évfolyamát járja. Mialatt az asszony-szabadító, asszony-boldo-gító apostolok szöszékekről hirdetik a fel-szabadulás, a boldogulás ígét, a mi egyetlen magyar asszony-ujságunk csendes munkál-ko-lással, dobszó és trombitaharsogás nélkül körülbelül csöhoz is ért: felszabadította az asszonyainkat a megnyitotta előttük a boldogulás útját. Felszabadította őket a tudat-lanság, a tétlenség járma alól s megismer-tetvén őket a munkával és a kötelességekkel, utat nyitott nekik az egyetlen igaz boldogulás felé. — Azok, a kik e derék, komolyirányú női lap sorait olvasgatják, nem lettek tudósok, ügyvédek, szónokok, nem lettek még csak választó és válaszható polgárok sem, hanem asszonyok lettek a szó ama nemes, hasznos, áldott értelmében, a milyennek a magyar asszonyt, a férfi feleségét Szabóné Nodall Janka, a Divat Szalon munkás szerkesztője képzeli. A divatlap csábító és kedvelt jel-lője alatt komoly, szentcélu tanítások jutottak el a magyar uri házak asszony-szobáiba és elvégezték becsülettel az asszony-szabadítás és asszony-boldogítás munkáját. Elért meg kell becsülnünk a Divat Szalont, a derék asszony-ujsgót, mely a mi megbecsülésünket busásan viszonozza is. Szébb, díszesebb, tartalmasabb s főképpen nemesebb irányú lepja nincsen az asszony-világnak, jobb tanácsadója, vagy hűségesebb támogatója sehol. Ebben a lapban mindent megtalálha-tunk, a mire a dolgos, szorgalmas, tudnívá-gyó nőnek szüksége van, mindent, még a takarékoság példáját is, mert hiszen ebben is előljár a az ingylen-mellettétekke, gyer-mekekkel, szabásivekkel bőven ellátott fényes kiállítású és dus tartalmú lapot a lehető legolcsóbban adja negyedére három koronáért. A Divat Szalon kiadóhivatala, mely Budapest, IV., Eskü-ut 5. szám alatt van, valamint Nyitrai és Társa könyvkereskedése Léván, mindenkinek ingyen és bérmentve küld mutatványsszámot, ki e végett hozzá fordul.

Szerkesztői üzenetek.

Lévai hívó. Hogy miért volt a piaristák templo-mában karácsony ünnepén csak csendes kis mise, ahhoz nekünk semmi közünk. Igaz, hogy azelőtt ott is ünnepélyes nagy misét szoktak mondani, régebben a dsákok négyes karban is énekeltek, de hát a piaristák temploma a piaristáké és a diákoké, abba a közön-ségnek beleszóla nincs. Különben miért nem meut a nagy templomba, ott az éjféli misén és mind a két ünnepen a szent ünnephez méltó módon tartatott az istentisztelet, nagyon szép karéneket is hallott volna a körúri, mely különösen az éjféli misén magasztos érzéssel és gyönyörűséggel töltötte el a hívők szívét.

Az anyakönyvi hivatal bejegyzései.
1906 évi december hó 23-tól december hó 30-ig.

Születés.

A szülők neve	A gyermek neve	A gyermek neve
Hornyák István Lázár Rozália	leány	Aranka
Szűgyi Adolf Ertler Malvin	leány	Erzsébet Elza

Házasság.

Vőlegény és menyasszony neve	Vallása
Quitt Vilmo s Greiner Frida	izraelita

Halálozás.

Az elhunyt neve	Kora	A halál oka
Gyuriás Mihály	35 éves	tüdőgümőkór
Maesuha Gyula	6 hónapos	agyvizényő
Melicska András	15 napos	tüdőgyulladás
Praic Lajosné Machó M.	47 éves	gyomorrrák

Lévai piaciárak.
Rovatvezető: Kónya József rendőrkapitány.
Buza m.-mázaánként 12 kor. 20 fill. 13 kor. 40 fill. — Kétszeres 12 kor. 60 fill. 12 kor. 50 fill. — Rózs 11 kor. 60 fill. 12 kor. 80 fill. — Arpa 13 kor. 20 fill. 13 kor. 40 fill. — Zab 14 kor. 20 fill. 14 kor. 60 fill. — Kukorica 10 kor. 20 fill. 10 kor. 40 fill. — Lencse 22 kor. 40 fill. 23 kor. — fill. — Bab 16 kor. 20 fill. 20 kor. 40 fill. — Köles 9 kor. 40 fill. 10 kor. 40 fill.

Nyiltér.
Búcsúszó.
Mindazon jó barátainak, ismerőseim-nek és jóakaróimnak, kiktől Gyivácsra (Szatmármegye) történt elköltözésemkor személyesen el nem búcsuzhattam, ez uton mondom az „Isten hozzadot“ és kérem, tartanak meg továbbra is nagybecsült emlékezetükben.
Léva, 1906. decz. 30.
Kiváló tisztelettel
Vári Lajos.

4181/1906. tlkvi szám.
Arverési hirdetményi kivonat!
A lévai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Báthy Gyula végrehajtónak, Sebo János István és Társa végrehajtást szenvedők elleni 303 korona tőkekövetelés és jár. iránti vég-re-hajtási ügyében a lévai kir. járásbírósg területén levő Dobóberkálja községben fekvő és a dobóberkáljai 48 sz. tjkvben A. I. 11 sor 550 hrszú ingatlan 93 kor. továbbá az ugyanottani 252 sz. tjkvben A. I. 2 sor 922 hrszú ingatlanára 245 kor. az ugyanottani 378 sz. tjkvben A. I. 2 sor 144 hrszú, a foglalt ingatlanra és 1/4 telki közönségtől illetőségre: 182 kor. a garan-ujfalsi 144 sz. tjkvben 1-1 sor 465 hrsz. ingatlanra 94 kor. s végül a dobóberkáljai 608. sz. tjkvben A. I. 1 sorsz. 1 hrsz. ingatlanban 1/4 rész illetményére 870 korona kiküáltási árban elrendeltetik oly feltétellel, hogy amennyiben a lévai Kereskedelmi Bank elsőbbséggel biztosított 3000 kor. követelésére legalább 3500 korona vételár befolyna az összes ingatlanokért a dobóberkáljai 48 sz. tjkvben Sebo Márk javára be-kebelnztet haszonélvezeti jog és a 608. sz. jkben Sebo Mihály István és neje Harmadi Anna javára beke-bezett lakási szolgalmat tartóárval ugy ezen ingat-lanok, ezen szolgalmak fentartásával fognak eladatni ha azonban ezea vételár el nem érte, úgy ezen korlátozások nélkül lesz nyomban az árverés megtar-tadó és hogy a fenteb megjelölt ingatlanok az 1907 évi január hó 14-ik napján délelőtt 9 órakor do-bóberkáljai községi bíró házána! megtartandó nyilvános árverésen a kiküáltási áron alul is el fognak adatni.

Arverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz. 42 §-ában jelzett ártólyammal számított és az 1881 évi november hó 1-én 3333 szám alatt kelt I. M. R. 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a ki-küáltott közehez letenni, avagy az 1881 évi LX t. cz. 179 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál törté-ent előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságna! 1906 évi november hó 6 napján.
Pogány Virgil
kir. járásbíró.

4540/1906. tlkvi szám.
Arverési hirdetmény.
A lévai kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Juhász Ferenc végrehajtónak Kovács István és neje Kis Agnes végrehajtást szenvedők elleni 30 korona tőkekövetelés és jár. iránti vég-re-hajtási ügyében a lévai kir. járásbírósg területén levő Garam Lök községben fekvő a garam löki 101 sz. tjkvben A. I. 1 sor. sz. 141 hrsz. u. házbeltelek és kertek a vjhajlást szenvedőket illető 1/4 od részére 873 korona kiküáltási árban, — továbbá ugyanannak az ugyanottani 769 sz. tjkvben A. 1 sor. 991/b hrsz. a felvett szőlőingatlanokra 140 korona kiküáltási árban az árverést elrendelt és hogy a fenteb megjelölt ingatlan az 1907 évi január hó 17 ik napján délelőtt 8 órakor Garam Lök községi bíró házána! megtarta-tandó nyilvános árverésen a kiküáltási áron alul is el fog adatni.

Árv. szánd. tartoznak az ingatl. becsárának 10% -át, készpénzben, vagy az 1881 LX. t. c. 42 §-ában jelzett ártólyammal számított és az 1881 évi november 1-én 3333 sz. a. kelt igazságügyminiszeri rendelet 8 §-ában kijelölt ovadékképes értékpapírban a kiküáltott közehez letenni, avagy az 1881 LX t. c. 179 §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályerü elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Léván a kir. járásbírósg mint telekkönyvi hatóságna! 1906. évi november hó 2-án.
Pogány Virgil
kir. jbró.

Igen tisztelt vendégeink és jóaka-roíknak
boldog ujévet kívánnak
teljes tisztelettel
Lang Bernát és neje
valamint
Kun József és neje
a Központi kávéház, szálloda és étterem tulajdonosai.

Eladó!
Egy szatócs üzlet, betegség miatt, ital-mérés és dohány áruda van hozzá. — bővebbet Klapka-utca 24 sz.

Gyöngyvirág- créme és szappan
jobb, teljesen ártalmatlan szer,
1 tégely ára 1 korona. — Szappan 80 fill.
BOLEMAN gyógyszerárban Léván.

Szilveszter éjszakán
ingyen tombola
LANG központi kávéházában.
Minden vendég beléptekor egy drb. tombola jegyet ingyen kap, s a főnyeremény képen a szerencsés nyertes rendkívüli meglepetés-ben fog részesülni.
ZÉNE REGGELIG,
Számos látogatást kér
tisztelettel **Kun József ú. v.**

SINGER Varrógépek
különbféle célokra.
nemesupán ipari célokra, hanem a családban előforduló összes varró munkákra egyedül általunk szerezhetők be.
Vigyázn! Kell, hogy a vétel csakis a mi üzleteinkben esz-közölte 1906.
Valamennyi fiókja ink erről a védjegyről ismerhetők fill.
Singer Co varrógép r. t.
LEVA Kazinczi u. 2.

Faeladási hirdetmény.

A beszerzésbányai püspökség zárt ajánlatokkal egybekapcsolt nyilvános árverésen és pedig tövön az erdőben áruba bocsátja az illetékes kormányhatóságok által jóváhagyandó üzemterv szerint a **garamszőlősi uradalomban az 1907—1911 években** felhasználás utján felhasználásra kerülő faanyagokat a következő csoportban:

I. Az üzemosztály I. vágássorozatában mintegy 155 kat.-holdon álló, vetővágás utján felhasználandó s mintegy évi 2000—2500 m³-t tevő bükkfát tömörköbméterenként 1 kor. 70 fill. kikiáltási ár mellett,

II. Az üzemosztály II. vágássorozatában mintegy 222 kat.-holdon álló, vetővágás utján felhasználandó s mintegy évi 80—100 m³ bükk és 2500—3000 m³ cserfát tömörköbméterenként 2 kor. kikiáltási ár mellett.

III. Az A. üzemosztály II. vágássorozatában mintegy 100 kat.-holdon álló vetővágás utján felhasználandó s mintegy évi 1200³-t tevő cserfát tömörköbméterenként 1 kor. 70 fill. kikiáltási ár mellett.

IV. A B. sarjerdő üzemosztályban mintegy 377 kat.-holdon álló, tarvágás utján felhasználandó és mintegy évi 1400—2000 m³-t tevő tölgyfát a cserkéreggel együtt ürköbméterenként 3 kor. 20 fill. kikiáltási ár mellett.

V. A C. üzemosztályban mintegy 258 kat.-holdon álló, vetővágás utján felhasználandó és mintegy évi 1400—1800 m³ bükk és 1000—1300 m³ cserfát tömörköbméterenként 1 kor. 30 fill. kikiáltási ár mellett.

A vevő köteles a vételáron felül az uradalmi személyzet nyugdíjalapjára a vételár 2% át és jelölési díj címén a haszonfa tömörköbmétere után 20 fillért és a tűzifa után tömörköbméterenként 7-5 fillért, a B. üzemosztály pedig egy-egy ürköbméter dorongta után 6 fillért fizetni.

A bánatpénz, amely minden egyes csoportja külön külön 1000 koronában van megállapítva, vagy készpénzben, mely után azonban a püspökség kamatot nem fizet, vagy pedig óvadékképes, az esedékes szelvényekkel ellátott s az utolsó árfolyam szerinti értékükben, de névértéken felül számításba nem vehető értékpapirokban a zárt ajánlathoz csatolandó illetve a szóbeli árverésnek megkezdése előtt az uradalmi felügyelőnél leteendő.

Minden árverelő köteles az illető csoportra vonatkozó szóbeli árverésnek megkezdése előtt az árverési valamint az ezeknek kiegészítő részét képező szerződési feltételeket azok elfogadásának jelétül sajátkezűleg aláírni.

A zárt ajánlatot tevőkről feltételeztetik, hogy azok úgy az árverési, mint a szerződési feltételeket ismerik s magukat azoknak teljesen alávetik.

A versenytárgyalásnak alapjául csak azon írásbeli zárt ajánlatok fogadhatók el, a melyek az árverés megkezdésére kitűzött óráig az alulírott uradalmi felügyelőnél benyújtottak és a melyekben tisztán kivehető számjegyekkel és egyszeresmind betűkkel is kiíratik azon egységár, a melyet az illető ajánlattevő megajánl.

Később beérkező ajánlatok felbontatlanul visszutasítottak, távirati és utóajánlatok valamint oly ajánlatok pedig, a melyek az árverési vagy szerződési feltételekbe ütköznek, vagy ezekben nem foglalt külön kikötéseket tartalmaznak, el nem fogadhatók.

Az ivenkint 1 korona bélyeggel ellátandó írásbeli ajánlatban határozottan kijelentendő, hogy az ajánlattevő úgy az árverési, mint a szerződési feltételeket ismeri és magát azoknak feltétlenül aláveti.

Minden egyes csoportra az ajánlat külön-külön teendő meg, és az ajánlatot tartalmazó borítékon kívülről azon erdőcsoport, a melyre az ajánlat vonatkozik, szó szerint úgy jelölendő meg, a mint az a jelen hirdetményben jelezve van.

Az eladó püspökség fentartja magának azt a jogot, hogy a tett vagy benyújtott ajánlatok közül elfogadásra szabadon választhassa azt, a melyet tekintet nélkül az ajánlat magasságára, saját belátása szerint, legmegfelelőbbnek talál, és esetleg az összes ajánlatokat vissza is utasíthassa.

Azaz ajánlattevő, akinek ajánlata elfogadott, köteles az illető jogügyletre vonatkozó szerződést az ajánlatának elfogadását tudató értesítés vételének napjától számított 14 nap alatt aláírni.

A szerződésnek aláírásáig az elfogadott ajánlat benyújtójára nézve ezen általános, valamint a közszemlére kitett szerződési feltételek jogérvényesek és kötelezők.

Ha azon árverelő, kinek ajánlata elfogadott ajánlatát megbánná s visszalépne vagy a szerződést a fentebb kitűzött határidőn belül aláírni vonakodnék, — szerződésszegőnek fog tekinteni, s mint ilyen bánatpénzét elveszti s ez esetben a püspökség jogosítva lesz a visszatartott bánatpénzt magának mint sajátját megtartani és az ajánlat tárgyát képező vállalati tárgyat a szerződésszegő ajánlattevő terhére és költségére ha csak egyetlenegy, a szerződésszegő ajánlattevő kizárásával megtartandó új versenytárgyalás utján vagy szabadkézből is bárkinek átadni.

Ily esetben a szerződésszegő ajánlattevő a netalán kedvezőtlenebb új ajánlatból a püspökségre hártható veszteségért, ugyancsak a versenytárgyalás költségeiért és minden további károkért összes vagyonával felelős; míg ellenben ha az új árverésnél vagy a szabadkézből való eladás utján netán kedvezőbb ajánlat tetetnék a különbözetre az elmozdított ajánlattevő semmiféle igényt sem tarthat.

A versenytárgyalás eredménye az ajánlattevőkre az ajánlat megtételétől kezdve azonnal és pedig teljes szerződésszerű hatállyal bír, míg ellenben a püspökségre az ügylet csak az alakszerű szerződésnek a vallás és közoktatásügyi m. kir. minisztérium által történt jóváhagyásával válik kötelezővé.

A szerződési feltételek alulírottánál Garamszőlősi uradalomban, valamint lutillai uradalmi erdőhivatalnál és a barsberzenoezi uradalmi erdőgondnokságnál megtekinthetők, a mely utóbbi helyen további bővebb felvilágosítások is szerezhetők.

Az árverés 1907 évi január hó 19-én délelőtti 11 órakor fog Garamszőlősi uradalomban a püspöki székházban megtartatni.

Garamszőlősi uradalomban, 1906 évi december 19-én.

Vetzel István,
uradalmi felügyelő.

Névjegyek, meghívók és eljegyzési-kártyák

legdiszesebb kivitelben

készítettnek

Nyitrai és Társánál Léván.

Nyomatott Nyitrai és Társas könyvnyomdájában Léván.

Első Alföldi Cognacgyár Részvénytársaság és Szeszfinomítógyár Kecskeméten. Ajánlja:

Barack-palinka | Kecskeméti keserű
Barack-cognac | Kecskeméti gyomorkes.
Barack-crème | Kecskeméti gyógykezelő
Tulipán likőr | Tulipán cognac
Jéglikőr | 48-as likőr
Port-Arthur-kes. | Influenza elleni likőr
Porth-Royl rum | Cake-Walke likőr
Kecskeméti vidit | Malakoff és Mogador
különlegességeit.

Kapható:
Kertész Lajosnál Léván.

Védjegy: „Horgony”

A Liniment Capsici comp.

a Horgony-Pain-Expeller

egy régiónak bizonyított házi készítésű, mely már több mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek bizonyult készítményét, eszénál és megbűbölésnél, befőttes köpen használatára. Figyelmeztetés: Silány hamisítványok miatt bevásárláskor óvatossá legyünk és csak olyan üveget fogadjunk el, mely a „Horgony” védjegyvel és a Richter cégjegyzékkel ellátott dobozba van csomagolva. Am üvegekben K—80, K 1.40 és K 2.— és ügyszólván minden gyógyszerárban kapható. — Főraktár: Török József gyógyszerésznél, Budapest.

Dr Richter gyógyszerára az „Arany oroszlánhoz”
Prágában.
Elisabethstrasse 5 neu.
Mindennapi szétküldés.

Varrógépek és Műhímzés

valódi első magyar szab. Adria-, Dürkopp- és Gasse-fele új Singer gépek igen csinos kiállításal 5 évi jótállás mellett minden hozzávalóval

Árak részletek szerint:	Korona
E.m. monopól., Dürkopp és Gasse új Singer varrógép	66-67 76-82
Új Singer medium iparogép adványval	72-81 80-8
Titulus új nagy Singer 4-es iparos varrógép	75-85 88-84
Nagy Howe iparos varrógép	78-88 80-82
Vaódi szabadalom. Adria családi varrógép	85-85 96-12
láb és kezi hajásra	86-86 100-84
Kézhajás családi (Ringschiff) gép	100-101 120-82
iparos (Ringschiff) gép	130-101 150-82
Valódi Dürkopp — központosító — gép családi	120 korona
iparos	100 korona
Új Singer családi varrógép kézhajásra	44 korona

Műhímzési készülék ára 4 korona.

Főraktár:

KERN TESTVÉREKNÉL, Léván.

Legjobb géptük, részek és hajók olcsón.

„AZ ANKER”

ÉLET- ÉS JÁRADÉK—BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG.

Magyarországi vezérképviselőség:

Budapest, VI., Deák-tér 6. (ANKER-UDVAR.)

ALAPITTATOTT 1858.

Vagyon 1905. év végén 168.5 millió korona

1906-ban B) osztalékterv szerint a befizetett díjak arányában évi díj 30 százalékáig emelkedő

melyből Magyarországon évi díj 30 százalékáig emelkedő

23¹/₂ millió korona nyereségosztalék fizetett ki

van elhelyezve. készpénzben.

Olcsó díjak. Méltányos feltételek. E nyílt vegyes és gyermekbiztosítások. Prospektus kívánatra ingyen.

Képviselve Léván: WILHELM BÉLA által.

Újévi ajándéknak

tartóságánál, valamint állandó értékénél fogva legalább kalmassabb az ékszer vagy óra.

Ajánlom a nagyérdemű közönségnek dus választékú óra, ékszer, arany és ezüst áru

üzletemet, melyben mindenki részére alkalmas ajándék található.

rendkívül jutányos áron.

Vidéki megrendeléseket gyorsan és lelkiismeretesen teljesítek.

Midőn a nagyérdemű közönséget raktárom megtekintésére meghívni van szerencsém, vagyok

kitűnő tisztelettel

Klein Sándor

órák és ékszerész Léván.

Fióküzletek: Aranyosmaróton és Körömcébányán.

GRAMOPHONOK

30 koronától feljebb.

